

landske Handel her i København, som havde afsløret forskellige Bedragerier og Tyverier, som vare blevne forøvede mod den grønlandske Handel, altsaa mod Staten. Disse to Mænd havde ikke blot ikke villet deltage i Bedragerierne, men havde endog anmeldt dem for Staten og gjort den opmærksom paa, hvorledes det gik til og sikkert var gaaet til i en Række af Aar. Disse to Mænd bleve af Selskabet bortjagne af deres Pladser. De bleve gjorde brødløse, fordi de vare ærlige overfor Staten og gjorde opmærksom paa de Misligheder, der foregik ved den grønlandske Handel. Nu lykkedes det ganske vist at faa disse to Mænd ansatte igen, men kun fordi der blev taget saa kraftigt fat derpaa her i Tinget og slaaet til Lyd derfor. Kun derfor bleve disse to Mænd ikke straffede paa den Maade, Selskabet havde tænkt sig, men fik atter Lov til at gaa i deres Arbejde. — Nu er der et Tilfælde oppe i Grønland, som har nogen Lighed dermed, men som er endnu mere graverende, idet en Mand deroppe, der har afsløret visse uheldige Forhold, var bleven Genstand for en saadan Behandling deroppe, at han var bleven nødsaget til at tage sin Afsked. Denne Mand havde som Embedsmand den Pligt at paase, hvorledes Forholdene vare deroppe og at gøre Indberetning om Selskabet til Ministeriet. Om hans Forhold maa jeg maaske give nogle nærmere Oplysninger. Vedkommende Embedsmand var i 1902—03 Regeringens Kontrolør ved Bruddet i Ivigtut. Ærede Medlemmer maa erindre, at hvad der her er Tale om, er et privat Selskab, der udnytter mineralske Skatte deroppe i Grønland til Fordel for sig selv. Dette Selskab skal naturligvis udrede en Afgift til Staten af det indvundne Udbytte, og det har naturligvis ikke andre Interesser end rent kapitalistiske. Det søger at tjene saa mange Penge som muligt, og derfor er det selvfølgelig nødvendigt, at Staten har en Kontrolør overfor Selskabet, og han skal tillige føre Kontrol med den offentlige Orden deroppe, særlig med den Maade, hvorpaa de Danske deroppe opføre sig overfor den grønlandske Befolkning. Jeg skal tillade mig at gøre opmærksom paa, hvilke Pligter denne Kontrolør har, som man maa erindre er ansat af Regeringen. Han er Politimyndighed der paa Stedet, og naar han har haft Grund til at skride ind deroppe, er det selvfølgelig sket paa Statens Vegne, paa den ærede Indenrigsministers Vegne, hvis Myndighed han udøver, og han burde under denne Udøvelse

kunne finde tilbørlig Støtte hos den højtærede Indenrigsminister. Denne Mands Pligter ere følgende: Han skal for det første opmaale den Kryolit, som brydes deroppe, og føre Tilsyn med dens Indladning til Sikkerhed for, at Staten kan faa den samme tilkommende Afgift. Med Hensyn til den Maade, hvorpaa Opmaalingen skal foregaa, hedder det, at Kryolit-Stablerne skulle opmaaales i deres Helhed, saaledes at ingen Del af Stablen undtages fra Opmaaling, der gives i det hele meget udførlige Bestemmelser, som han har at rette sig efter, og han har Ansvaret for, at Opmaalingen foregaaer paa rette Maade. Endvidere skal han paase, at Statens Monopolhandel ikke krænkes, idet han skal vaage over, at der ikke af Beboerne ved Bruddet eller af Skibsbesætninger, der besejle Arsukfjorden, drives Handel med Landets Beboere, være sig ved Køb eller Bytte med grønlandske Produkter, der ere Genstand for Monopolhandelen, navnlig ikke Bjørneskind, Ræveskind og Edderdun. Det er paa det strengeste forbudt at drive Handel med Grønlænderne om disse Produkter. Han kan ganske vist give Tilladelse til at hjemsende Ræveskind, saafremt det maa antages, at de paagældende, som ville have dem hjemsendte, have nedlagt Rævene ved egen Jagt, men ere de købte af Grønlænderne, skal han modsætte sig Afsendelsen, konfiskere Rævene og gøre Anmeldelse om det foregaaede til Regeringen. Endvidere skal han føre Tilsyn med de Foranstaltninger, der foretages mod Indførelsen af smitsomme Sygdomme — det hænger sammen med den Anmærkning paa Finansloven, jeg før oplæste. Endvidere skal han føre Tilsyn med de ankomne Skibes Bemandingspapirer og Sundhedslistes, og hvis han finder Attesterne mangelfulde i Indhold eller Form, skal han anmode Bestyreren om at faa Mandskabet undersøgt af en Læge paa Stedet — altsaa meget strenge Bestemmelser for at undgaa Fare for Indførelsen af smitsomme Sygdomme. Grønlandske Kvinder maa ikke have Ophold ved Bruddene uden Indenrigsministerens Tilladelse, og indfødte Mænd maa heller ikke have Ophold der, uden at de have Inspektørens — altsaa den øverste Embedsmands — Tilladelse dertil. Saa er der nogle Bestemmelser om, hvorledes hans Myndighed skal være i Forhold til Bruddets Driftsinspektør, og i saa Henseende siges der, at Kontroløren og Bruddets Bestyrer skulle støtte hinanden til Opretholdelsen af den Myndighed, som tilkommer